

Bijdrage van D66 aan de uitwerking van de p's van proces en people in het Beoordelingskader vernieuwend duurzaam Moerdijkse Hoek t.b.v. de vergadering van de commissie Moerdijkse Hoek in mei 2004.

Algemeen

In de notitie, behorend bij Beoordelingskader vernieuwend duurzaam Moerdijkse Hoek worden acht speerpunten aangegeven. Daarvan heeft geen enkel punt betrekking op het proces en slechts één op de p van people, nl. de kwaliteit van de leefomgeving. De nadruk van het kader ligt sterk op ruimte en milieu aspecten.

De commissie Moerdijkse Hoek heeft aangegeven in ieder geval zelf de 2 'p's' van people en proces nader te willen uitwerken voor dit beoordelingskader. Dit vormde de aanleiding voor D66 om een aantal opmerkingen als bijdrage aan die uitwerking op papier te zetten.

P van proces

De term ' vernieuwend duurzaam' is niet helder gedefinieerd: niet iedereen geeft er dezelfde uitleg aan. Wel is duidelijk dat het woord ' vernieuwend' in de term te maken heeft met het proces en het procesmanagement. Telos geeft aan, zowel in het rapport ' Vernieuwend duurzaam?' (in de daarbij horende bijlagen zelfs uitgebreid) als tijdens de presentatie op 16 december 2003 van dit rapport aan de commissie Moerdijkse Hoek, hoe dit procesmanagement eruit zou kunnen zien en waarin het op dit moment (ernstig) tekortschiet. In de betreffende commissievergadering is daar verder niet uitgebreid op ingegaan, maar D66 vindt dat juist dit thema ten onrechte flink onderbelicht is gebleven.

In het beoordelingskader dat ter bespreking voorlag bij de commissie Moerdijkse Hoek op 17 februari 2004 wordt een 4^e p toegevoegd aan de trits van Telos: de p van proces. De volgorde is dan planet (ecologisch kapitaal), people (sociaal cultureel kapitaal), profit (economisch kapitaal) en proces. Gezien het belang van het onderwerp en de kritiek die op dit onderdeel is geuit in de betreffende rapportage een ' kapitale' fout.

Het proces vormt de infrastructuur van het traject dat gevolgd moet worden. De inrichting van het proces bij een dergelijk gecompliceerd traject leent zich bij uitstek voor een beoordelingskader. Omdat het proces eerst ingericht moet worden alvorens verder te kunnen handelen moet deze p vooraan gezet worden.

Ook de verdere managementfasen van het proces kunnen duurzaam vernieuwend ingericht worden als er in de eerste fase tenminste een eensluidende definitie door de

belanghebbenden is opgesteld. Dat is een eerste vereiste als centraal vertrekpunt van zo'n ingewikkelde reis.

Het is te simpel om deze p in het beoordelingskader af te doen met de 4 punten: betrokkenheid van belanghebbenden, communicatie, cyclische benadering en symbiose. Overigens zijn voor deze punten ook nog geen eensluitende definities opgesteld door betrokkenen wat op zich een bevestiging is van de status van het procesmanagement.

Procesmanagement is een uitermate complex geheel waar een grote mate van systeemtechnologie bij te pas komt. Het is dan ook aan te raden de stappen en de beoordelingscriteria van systeemtechnologie te volgen en toe te passen waar het gaat om de p in de Moerdijkse Hoek. Zo horen o.a. diverse scenario's (what if) geformuleerd te worden. Er is in de bijlagen van het Telos rapport veel geformuleerd dat overgenomen kan worden in een beoordelingskader.

Overigens, omdat het proces onvoldoende is ingericht, is het ook voor Provinciale Staten moeilijk om op de juiste momenten te interveniëren. Daardoor is er een moeizaam geheel ontstaan rondom het volgen van alle handelingen van Gedeputeerde Staten.

P van people

Er worden in het beoordelingskader vier onderwerpen genoemd waarop in de eerste fase van de planvorming m.b.t. people geoordeeld zal worden: gezondheidsbelasting, voorzieningen en sociale cohesie, kwaliteit van de leefomgeving en cultuurhistorische waarden. De p van people kent raakvlakken met de p van planet, in het bijzonder waar het gaat om kwaliteit van leefomgeving.

In de begeleidende notitie wordt aangegeven dat het accent van het beoordelingskader voorlopig ligt op de ontwerpfase. In tegenstelling tot de opmerkingen bij de p's van profit en planet worden hier niet duidelijk meetbare doelstellingen geformuleerd. In zijn algemeenheid wordt niet aangegeven op welk gebied effect van de maatregelen m.b.t. duurzaamheid bereikt moet worden.

a. Gezondheidsbelasting

In de ogen van D66 zou Moerdijkse Hoek voor de gehele regio West Brabant een vernieuwend duurzame (voorwaarde: eensluitende definitie) functie kunnen vervullen. Diverse malen wordt in begeleidende stukken gewezen op het voordeel van verplaatsing voor gebieden waaruit de betreffende bedrijven vertrekken. Echter, omdat het College geen duurzaamheidbalans wil laten uitvoeren voor West Brabant is het effect voor die regio niet te meten. (Deze argumenten mogen dan dus ook niet gebruikt worden in de discussie!) Er wordt dus niet bekend hoe de effecten in relatie tot elkaar komen te staan. In het kader van procesmanagement is het nodig te bepalen wat de doelstellingen zouden moeten zijn en hoe die gemeten worden.

Dit onderdeel hoort in de ontwerpfase bepaald te worden.

b. Voorzieningen en sociale cohesie.

Van de individuele bedrijven wordt maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) verwacht. Niet duidelijk is wat daaronder verstaan wordt. Slechts de suggestie lokale verenigingen te steunen wordt aangedragen.

Omdat het om voor bedrijven ingrijpende zaken gaat moet beleid t.a.v. MVO op een duurzaam bedrijventerrein vooraf duidelijk zijn. Enige principiële beslissingen op dit gebied moeten in de ontwerpfase al genomen worden.

Voorbeelden van vragen op het gebied van MVO:

Worden bij voorbaat eisen aan bedrijven gesteld op het gebied van duurzaamheidsbeleid?

Waar moeten de bedrijven aan voldoen? Wat als bedrijven door fusies een andere directie/beleid krijgen? Wat gebeurt er als het bedrijf in financiële moeilijkheden komt en

zijn duurzaamheidsbeleid niet meer conform contract kan uitvoeren? Is er een meetinstrument op dit terrein?

Geldt duurzaamheidsbeleid (en het effect ervan) ook voor andere regio's/landen? Wordt kinderarbeid aan importproducten toegestaan? Hoe zit het met de landen waar mensenrechten geschonden worden? Wat met importbeleid uit landen waar de milieuvorschriften niet gehanteerd worden?

Wordt er een sociaal en/of een duurzaamheidsverslag verlangd conform de richtlijnen van GRI? Worden er toekomstscenario's verwacht?

Wat wordt van de bedrijven verlangd op het gebied van opleiding/stagebegeleiding van de lokale bevolking? Wordt een actieve houding verwacht t.a.v. kenniseconomie? Moeten bedrijven zich inzetten voor de lokale verenigingen? Wat als bedrijven zich al in de derde wereld profileren op dit gebied?

c. Kwaliteit van de leefomgeving.

Dit onderdeel wordt ingevuld als ruimtelijk aspect.

d. Cultuurhistorische waarden.

Hoort bij de lagenbenadering in het streekplan.

april 2004,
Marusjka Lestrade-Brouwer